

FOUNDATION FOR
THE PRESERVATION
OF JEWISH HERITAGE
IN POLAND

FUNDACJA
OCHRONY
DZIEDZICTWA
ŻYDOWSKIEGO

www.fodz.pl

RAPORT ROCZNY

ANNUAL REPORT

2015

The Foundation's activities in 2015 were supported by:

Działania Fundacji w 2015 roku wsparli:

- ▶ Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Ministry of Culture and National Heritage
- ▶ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Ministry of Education and Higher Science
- ▶ Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce
Association of the Jewish Historical Institute in Poland
- ▶ Taube Foundation for Jewish Life and Culture
- ▶ Fundacja PKO Banku Polskiego
- ▶ Miasto Krosno

The Foundation's partners in 2015 included:

Do partnerów Fundacji w 2015 roku należeli:

- ▶ Centrum Badań Holocaustu Uniwersytetu Jagiellońskiego
Center for Holocaust Studies, Jagiellonian University
- ▶ Heritage Foundation for Preservation of Jewish Cemeteries (HFPJC) – Avoyseinu
- ▶ Gmina Wyznaniowa Żydowska w Krakowie
Jewish Religious Community of Cracow
- ▶ Gmina Wyznaniowa Żydowska w Warszawie
Jewish Religious Community of Warsaw
- ▶ Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
John Paul II Catholic University of Lublin
- ▶ Zakład Historii i Kultury Żydów Uniwersytetu Rzeszowskiego
Unit of Jewish History and Culture of the University of Rzeszów
- ▶ The Committee for the Preservation of Jewish Cemeteries in Europe
- ▶ Littman Library of Jewish Civilization
- ▶ Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP
Union of Jewish Communities in Poland
- ▶ Światowa Organizacja Żydowska ds. Restytucji
World Jewish Restitution Organization (WJRO)
- ▶ Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN
POLIN Museum of History of Polish Jews
- ▶ ESJF Gemeinnützige Gesellschaft zur Erhaltung und zum Schutz jüdischer Friedhöfe in Europa
- ▶ Ambasada Izraela w Polsce
Embassy of Israel in Poland
- ▶ US Commission for the Preservation of America's Heritage Abroad
- ▶ Polskie Towarzystwo Studiów Jidyszystycznych
Polish Society of Yiddish Studies

2 synagogi częściowo odnowione
synagogues partially renovated

29 miejscowości w projekcie Szlak Chasydzki
towns and cities in the Chassidic Route project

34 000 odwiedzających obiekty na Szlaku Chasydzkim
tourists on the Chassidic Route

23 wydarzenia kulturalne i edukacyjne zorganizowanych w Centrum „Synagoga” w Zamościu
cultural and educational events organized at the „Synagogue” Center in Zamość

4 000 uczestników wydarzeń w Centrum „Synagoga” w Zamościu
participants of the cultural events at the „Synagogue” Center in Zamość

25 referatów wygłoszonych na międzynarodowej konferencji naukowej „W kręgu Pereca”
lectures given at the international conference „Peretz and His Circle”

5 cmentarzy ogrodzonych
cemeteries fenced

11 cmentarzy uporządkowanych
cemeteries cleaned up

4 uroczystości upamiętniające cmentarze
commemoration ceremonies

2015

Szanowni Państwo,

Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego została założona w 2002 r. przez Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP (ZGWŻ) oraz Światową Organizację Żydowską ds. Restytucji (WJRO). Naszym celem jest ochrona materialnego dziedzictwa Żydów w Polsce. Działamy na tych terenach, którymi, z racji zbyt dużej odległości, trudno jest zajmować się gminom żydowskim. Obszar działania Fundacji obejmuje blisko dwie trzecie powierzchni Polski.

Do zadań Fundacji należą:

- ▶ ochrona obiektów dziedzictwa żydowskiego, które mają wyjątkowe znaczenie religijne lub historyczne;
- ▶ restytucja mienia dawnych gmin żydowskich (Fundacja działa tu jako pełnomocnik ZGWŻ): przede wszystkim synagog i cmentarzy;
- ▶ zarządzanie odzyskanymi obiektami.

Priorytetem Fundacji jest ochrona zabytków kultury żydowskiej. We współpracy z naszymi partnerami w 2015 r. uporządkowaliśmy i ogroiliśmy łącznie 16 nekropolii. Prace na cmentarzach prowadzone są pod nadzorem Komisji Rabinicznej pod kierunkiem Naczelnego Rabina Polski, rabina Michaela Schudricha.

Nasze działania obejmują także rewitalizację szczególnie ważnych i wartościowych zabytków kultury

żydowskiej, takich jak synagogi w Kraśniku, Łańcutcie, Przysusze, a także jedyna w Polsce renesansowa synagoga w Zamościu.

W zrewitalizowanym gmachu renesansowej bożnicy w Zamościu, odrestaurowanym przez Fundację w latach 2009-2011, działa dziś Centrum „Synagoga” – nowoczesny ośrodek kultury, służący odwiedzającym miasto grupom żydowskim, turystom i mieszkańcom miasta. W 2015 r. w Centrum „Synagoga” odbyło się ponad 20 różnych wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych, w których łącznie uczestniczyło ponad 4 tysiące gości.

W 2015 r. zrealizowaliśmy trzeci etap prac remontowych w XVIII-wiecznej synagodze w Przysusze. Mamy nadzieję, że w 2016 r. zgromadzimy środki niezbędne do realizacji czwartego etapu – remontu wnętrza budynku.

Działalność Fundacji nie ogranicza się jednak wyłącznie do opieki nad zabytkami; równie ważne jest dla nas szerzenie wiedzy o historii Żydów, którzy przez wieki współtworzyli kulturowe dziedzictwo Polski. Do najistotniejszych działań edukacyjnych Fundacji należy projekt „Przywróćmy Pamięć” dla uczniów polskich szkół i skierowany do młodzieży projekt „Haverim – Przyjaciele. Spotkania młodzieży polskiej i żydowskiej”.

W realizacji naszych działań współpracujemy z władzami lokalnymi,

organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami z całej Polski. Niezwykle ważną jest dla nas kooperacją z zagranicznymi organizacjami skupiającymi Żydów zainteresowanych dziedzictwem w Polsce, które pomagają finansować różne przedsięwzięcia renowacyjne, w szczególności z Heritage Foundation for Preservation of Jewish Cemeteries (HFPJC) – Avoyseinu, The Committee for the Preservation of Jewish Cemeteries in Europe, ESJF European Jewish Cemeteries Initiative, a także z licznymi darczyńcami, którzy pragną pozostać anonimowi.

Zapraszamy do szczegółowego zapoznania się z naszym raportem.

Raport finansowy za rok 2015 można znaleźć na stronie internetowej Fundacji.

Monika Krawczyk, Dyrektor Generalna

Więcej:

www.fodz.pl
www.zamosc.fodz.pl

TEL.: +48 22 436 60 00
FAKS: +48 22 436 06 58
E-MAIL: fodz@fodz.pl

Ladies and Gentlemen,

The Foundation for the Preservation of Jewish Heritage in Poland was founded by the Union of Jewish Communities in Poland and the World Jewish Restitution Organization (WJRO) in 2002. Our mission is to protect surviving sites and monuments of Jewish heritage in Poland. The Foundation is active in regions whose distance from major cities makes it difficult for Jewish communities to provide adequate long term care and maintenance. Our area of operation covers nearly two thirds of Poland.

The Foundation's tasks include:

- ▶ the protection of Jewish monuments of special religious or historical significance;
- ▶ handling of restitution claims pertaining to real estate owned by pre-war Jewish religious communities (with the Foundation acting as the plenipotentiary (diplomat) of the Union of Jewish Communities in Poland), especially synagogues and cemeteries;
- ▶ management of the reclaimed properties.

The Foundation's priority area of activity is the protection of Jewish heritage sites. In 2015, in cooperation with our partners we cleaned and fenced a total of 16 burial grounds. All of our work in cemeteries is carried out under the supervision of the Rabbinical

Commission and the Chief Rabbi of Poland, Rabbi Michael Schudrich.

Our activities also include the revitalization of important Jewish monuments such as the synagogues in Kraśnik, Łańcut and Przysucha as well as Poland's only Renaissance synagogue in Zamość.

The revitalized building of the Zamość synagogue, restored by the Foundation in 2009-2011, is now home to the "Synagogue" Center – a modern cultural venue serving Jewish groups and tourists as well as the local community. In 2015 more than 4,000 people participated in over 20 cultural and educational events at the "Synagogue" Center.

In 2015 we also completed the third stage of restoration of the 18th century synagogue in Przysucha. We hope that in 2016 we will raise enough funds to conduct the fourth and final stage of the project: renovation of the interior of the building.

Our activities are, however, not limited to the protection of sites and monuments. We place equal importance on educating the public about the history of the Jews, whose contribution to Poland's cultural heritage spans several centuries. The Foundation's most important educational activities include the "To Bring Memory Back" program, as well as the "Haverim – Friends, Polish-Jewish Youth Meetings" project.

In conducting our projects and activities we cooperate with local authorities, non-governmental organizations, and volunteers from all over Poland. We also place a high value on cooperation with foreign organizations - bringing together Jews interested in Jewish heritage in Poland - which help us finance various renovation initiatives. These foreign organizations include the Heritage Foundation for the Preservation of Jewish Cemeteries (HFPJC) – Avoyseinu, The Committee for the Preservation of Jewish Cemeteries in Europe, ESJF European Jewish Cemeteries Initiative, as well as donors who wish to remain anonymous.

We invite you to review our 2015 Annual Report which discusses in greater detail our projects and initiatives.

The 2015 Financial Report for the Foundation is now available for review on our website

Monika Krawczyk, CEO

More:

www.fodz.pl
www.zamosc.fodz.pl

TEL.: +48 22 436 60 00
FAX: +48 22 436 06 58
E-MAIL: fodz@fodz.pl

REVITALIZATION

REWITALIZACJA

Dziedzictwo żydowskie jest integralną częścią kulturalnego dziedzictwa Polski, a jego zabytki są bezcennym świadectwem setek lat wspólnej historii. Aby ocalały dla następnych pokoleń, często konieczne jest dostosowanie ich funkcji do współczesnych realiów i potrzeb lokalnych społeczności. Strategia Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego (FODŻ) opiera się na przekonaniu, że jednym z warunków zapewnienia trwałej i autentycznej rewitalizacji jest nawiązanie kontaktu z samorządami i organizacjami działającymi na danym terenie oraz współpraca na rzecz zachowania i ochrony zabytków kultury polskich Żydów. Największym projektem Fundacji w tym zakresie była rewitalizacja renesansowej synagogi w Zamościu, co zaowocowało utworzeniem Centrum „Synagoga” FODŻ, jednocześnie stanowiącego centrum Szlaku Chasydzkiego. Aktualnie koncentrujemy się na renowacji XVIII wiecznej synagogi w Przysusze, która jest unikalnym zabytkiem żydowskiej architektury sakralnej na Mazowszu. Prace budowlane były realizowane etapami w latach 2012–2014. Największym zadaniem uzależnionym od pozyskania funduszy jest renowacja wnętrza obiektu, planowana na lata 2016–2017.

Jewish heritage is part of Poland's cultural heritage. Surviving Jewish sites and monuments across the country bear witness to hundreds of years of a common history. To preserve them for future generations, it is often necessary to adapt their original function and purpose to modern uses and the specific needs of the local communities. In order to ensure authentic and sustainable revitalization and preservation of these precious sites, the Foundation for the Preservation of Jewish Heritage in Poland (FODZ) seeks cooperative partnerships with local authorities and organizations. The largest and most significant project completed to-date by the Foundation has been the revitalization of the Renaissance synagogue in Zamość, adapted for the needs of the local community as well as Jewish tourists and religious pilgrims. The “Synagogue” Center of Zamość is also the anchor of the Chassidic Route, created by the Foundation for the Preservation of Jewish Heritage in Poland. Presently, we are focusing on renovation of the 18th century synagogue in Przysucha (Yid. Pshiskhe), a unique example of Jewish religious architecture in central Poland, in the Mazovia region. The renovation work was completed in stages over a three year period, concluding in 2014. However the greatest challenge is still ahead of us: renovation of the interior, which is planned for 2016–2017 (if we manage to secure necessary funds).

PRZYSUCHA

CARING FOR CEMETERIES

OPIEKA NAD CMENTARZAMI

Jednym z najważniejszych celów Fundacji jest ochrona cmentarzy żydowskich. Zapewnienie godnej opieki nekropoliom, których jest w Polsce około 1200, stanowi duże wyzwanie organizacyjne i finansowe, dlatego uporządkowanie tak wielu cmentarzy było możliwe tylko dzięki darczyńcom, często wywodzącym się z danej miejscowości. Corocznie dzięki darowiznom od osób prywatnych i instytucji oraz współpracy z władzami i lokalnymi organizacjami Fundacji udaje się polepszyć stan wielu cmentarzy, z których niejeden wpisany jest do rejestru zabytków. Fundacja, na prośbę rodzin ofiar Holokaustu, opiekuje się również grobami masowymi w Kulnie koło Leżajska, oraz w Mszanie Dolnej. W kwestiach związanych z opieką nad nekropoliom Fundacja ściśle współpracuje ze Związkiem Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP. Wszystkie projekty w tym zakresie uzgadniane są z Naczelnym Rabinem Polski, rabinem Michaeliem Schudrichem, który dba o to, by prace porządkowe na cmentarzach wykonywane były zgodnie z religijnym prawem żydowskim. Fundacja finansuje działalność Komisji Rabinicznej ds. Cmentarzy Żydowskich w celu zapewnienia obiektywnego nadzoru nad sferą religijną.

One of the Foundation's primary concerns is the protection of Jewish cemeteries, numbering approximately 1200 across Poland. Providing all these sites with proper care is both an organizational and financial challenge. In the vast majority of cases, we would not have been able to carry out restoration works without the generous support of donors, often originating from the localities themselves. In specific renovation or maintenance projects, the Foundation cooperates with local authorities and NGOs. At the request of families of the victims of the Holocaust, the Foundation also cares for the Jewish mass graves in Kulno near Leżajsk, and in Mszana Dolna. In caring for and restoring Jewish cemeteries, the Foundation works closely with the Union of Jewish Communities in Poland. The Chief Rabbi of Poland, Rabbi Michael Schudrich is consulted on Jewish religious issues. The Foundation is financing the Rabbinical Commission on Cemeteries in order to ensure objective supervision in the sphere of religion.

Fot. Krzysztof Bielawski - www.sztetl.org.pl

ZELECHÓW

JÓZEFÓW BIŁGORAJSKI

THE CHASSIDIC ROUTE

SZLAK CHASYDZKI

Szlak Chasydzki to projekt realizowany przez Fundację Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego od 2005 roku. Jego celem jest wytyczenie i rozwijanie trasy łączącej położone w południowo-wschodniej Polsce miejscowości, w których znajdują się zabytki kultury żydowskiej. W ramach projektu Fundacja wspiera jednostki samorządu terytorialnego i organizacje pozarządowe w ochronie i promocji wielokulturowego dziedzictwa ich miejscowości. Dla wielu miejscowości Szlak Chasydzki to okazja na zaistnienie na mapie atrakcji turystycznych Polski. Jest to także szansa na zainspirowanie lokalnych władz do objęcia tych zabytków opieką we wspólnej pracy ze społecznością żydowską w Polsce.

Do Szlaku włączane są miejscowości, w których przed wojną istniały liczące się społeczności żydowskie, a obecnie istnieją tam partnerzy lokalni zainteresowani współpracą z FODZ. Obecnie mapa Szlaku obejmuje 29 miejscowości z Podkarpacia i Lubelszczyzny. Są to: Baligród, Biłgoraj, Błazowa, Chełm, Cieszanów, Dębica, Dukla, Dynów, Jarosław, Kolbuszowa, Kraśnik, Lesko, Leżajsk, Lublin, Łańcut, Łęczna, Nowy Żmigród, Przemyśl, Radomyśl Wielki, Ropczyce, Rzeszów, Rymanów, Sanok, Tarnobrzeg, Ulanów, Ustrzyki Dolne, Wielkie Oczy, Włodawa i Zamość.

Najważniejszym punktem Szlaku Chasydzkiego jest Centrum „Synagoga” Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego w Zamościu, w której znajduje się między innymi centrum informacyjne. W 2015 roku w różnych wydarzeniach kulturalnych w Centrum „Synagoga” wzięło udział ponad 4000 osób, a obiekty na Szlaku Chasydzkim w ciągu tego roku odwiedziło co najmniej 34 000 osób.

W ramach projektu Fundacja wydała i udostępnia w punktach informacji na Szlaku, a także w wersji elektronicznej na stronie www.fodz.pl, serię broszur poświęconych historii Żydów z większości miejscowości, które obejmuje projekt.

Dużym wyróżnieniem dla Fundacji było umieszczenie interaktywnej mapy Szlaku Chasydzkiego opracowanej przez WMF na stronie World Monuments Fund pod adresem <https://www.wmf.org/polands-chassidic-route>.

The Chassidic Route is a project that was launched by the Foundation in 2005 aimed at developing a tourist route linking towns and villages across southeastern Poland with surviving important Jewish monuments and sites. The project partners the Foundation with local Polish authorities and NGO's to preserve and promote the multicultural heritage of their towns and cities. The Chassidic Route enables many smaller, less known places the opportunity to appear on maps of Poland's tourist attractions. In cooperation with the Jewish Community in Poland, our Foundation invites and welcomes interested local Polish partners able to actively care for and improve these important heritage sites.

To-date the Chassidic Route includes 29 towns in the Lubelskie and Podkarpackie Provinces: Baligród, Biłgoraj, Blazowa, Chełm, Cieszanów, Dębica, Dukla, Dynów, Jarosław, Kolbuszowa, Kraśnik, Lesko, Leżajsk, Lublin, Łańcut, Łęczna, Nowy Żmigród, Przemyśl, Radomyśl Wielki, Ropczyce, Rymanów, Rzeszow, Sanok, Tarnobrzeg, Ulanów, Ustrzyki Dolne, Wielkie Oczy, Włodawa and Zamość.

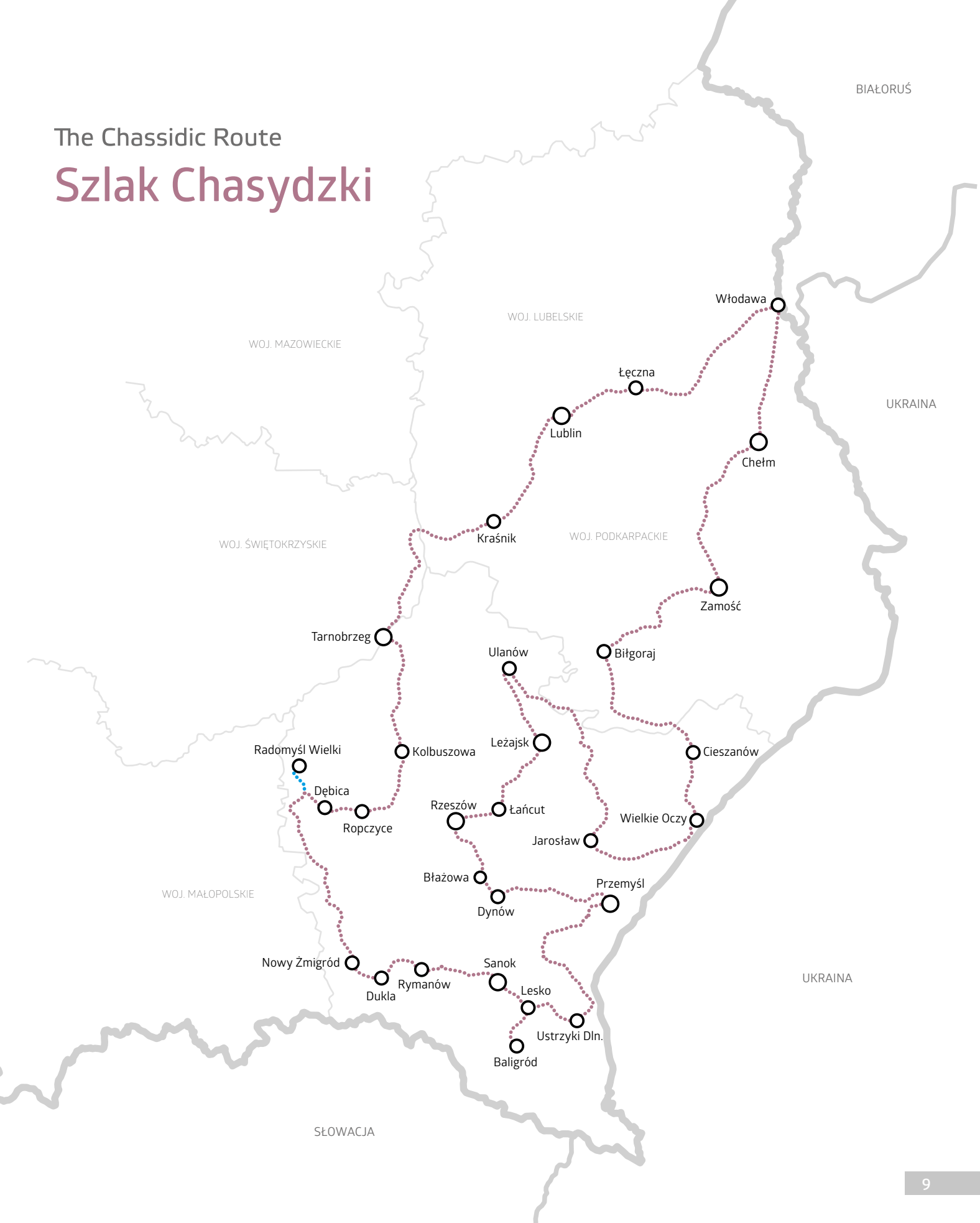
The focal point of the Chassidic Route is the “Synagogue” Center in Zamość which hosts the information center of the trail. In 2015 alone, over 4000 people took part in different cultural events organized by the Center and at least 34,000 tourists visited various sites of the Chassidic Route.

The Foundation has published a series of brochures on the history of Jews in most towns and cities participating in this project. They are available in tourist information points along the Route and in digital version that can be downloaded free of charge from our website: www.fodz.pl.

The World Monuments Fund recognized the Foundation's important contribution to raising awareness and educating visiting Jewish tourists, families, and preservationists by adding an interactive map of the Chassidic Route to its website: <https://www.wmf.org/polands-chassidic-route>.

The Chassidic Route

Szlak Chasydzki

MEMORY

PAMIĘĆ

Upamiętnienie historycznej obecności Żydów w Polsce to jeden z najważniejszych celów Fundacji. Angażujemy się w liczne projekty, często realizowane we współpracy z władzami lokalnymi oraz organizacjami pozarządowymi. Opieka nad wieloma zabytkami kultury nie byłaby możliwa, gdyby nie zaangażowanie społeczności lokalnych. Działania podejmowane przez współpracujących z Fundacją wolontariuszy i ludzi dobrej woli pozwalają nam na otaczanie opieką pozostałości dziedzictwa polskich Żydów, rozsianych po wszystkich regionach Polski. Wśród naszych stałych partnerów można wymienić m.in. Fundację Pogranicze z Sejn i Fundację Borussia z Olsztyna, które korzystają z obiektów będących własnością FODZ, Stowarzyszenie Dom na Rozstaju Kultur i Religii ze Słupska, Stowarzyszenie Gmina Chrześcijańska im. Leona Karcińskiego w Nowym Żmigrodzie i Towarzystwo Miłośników Nowego Żmigrodu, Stowarzyszenie Bezrobotnych i Bezdomnych „Tęcza” w Łęcznej oraz Stowarzyszenie Shtetl Dukla.

Commemorating the historical presence of Jews in Poland is one of the Foundation's most important tasks. We are involved in numerous commemoration projects, often carried out in cooperation with local leaders and authorities as well as non-governmental organizations. Providing care for historical Jewish sites and monuments in Poland would not be possible without the support of our local partners. The engagement and hard work of our volunteers and the goodwill of those involved enable us to protect and preserve these precious and important heritage sites. Among our most important partners are Pogranicze (Borderland) Foundation in Sejny, Borussia Foundation in Olsztyn, both located in buildings belonging to our Foundation, Dom na Rozstajach Kultur i Religii (House on the Crossroads of Cultures and Religions) Society of Słupsk, Gmina Chrzescijanska im. Leona Karcińskiego (Leon Karcinski Christian Community) of Nowy Żmigród, the "Rainbow" Association of Homeless and Unemployed People in Łęczna and the Shtetl Dukla Society.

NOWY ŻMIGRÓD

EDUCATION AND CULTURE

EDUKACJA I KULTURA

Fundacja stara się uwrażliwiać społeczeństwo na problemy antysemityzmu i ksenofobii. Fundacja przyczynia się także do rozwoju nauki – jest regularnym współorganizatorem i gospodarzem międzynarodowych konferencji naukowych. W roku 2015 w międzynarodowej konferencji naukowej pod nazwą „W kręgu Pereca”, zorganizowanej przez Fundację Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, Polskie Towarzystwo Studiów Jidyszystycznych i Międzynarodowy Ośrodek Badań nad Historią i Dziedzictwem Kulturowym Żydów Europy Środkowej i Wschodniej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, udział wzięli naukowcy z polskich i zagranicznych ośrodków badawczych.

Najważniejszymi programami edukacyjnymi Fundacji są „Przywróćmy Pamięć” oraz „Haverim – Przyjaciele. Spotkania młodzieży polskiej i żydowskiej”. Celem tego ostatniego jest przełamywanie stereotypów poprzez organizację spotkań młodzieży polskiej i żydowskiej z Izraela i innych krajów. Młodzi Żydzi mają okazję spotkać rówieśników z Polski, którzy są zaangażowani w dialog polsko-żydowski i aktywnie działają na rzecz zachowania historycznego dziedzictwa Żydów polskich. Poprzez edukację staramy się też przeciwdziałać przejawom wandalizmu i braku szacunku dla zabytków żydowskich. Istotnym aspektem funkcjonowania Fundacji jest szeroko pojęta działalność kulturalna. Fundacja stara się wspierać lokalne inicjatywy, a także jest organizatorem wielu wydarzeń. Centrum „Synagoga” Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego mieszczące się w zamojskiej synagodze organizuje warsztaty edukacyjne i liczne wystawy sztuk wizualnych, często związane tematycznie z kulturą żydowską.

We believe that our work protecting Jewish heritage in Poland can only be effective if accompanied by educational activities. For young people, understanding Jewish culture is an important lesson in local history and identity and a necessary step for restoring memory. Our Foundation aims to educate Polish youth on Jewish culture and tradition and make them sensitive to the issues and problems of anti-Semitism and xenophobia. We also contribute to the field of science by regularly co-organizing and hosting international academic and scientific conferences. In 2015 a number of scientists from Polish and foreign institutions participated in our conference “I. L. Peretz and His Circle” organized by our Foundation in cooperation with the POLIN Museum of the History of Polish Jews, Polish Association for Yiddish Studies, and International Center for Research on the History and Cultural Heritage of Jews from Central and Eastern Europe at John Paul II Catholic University of Lublin.

Among our most important educational projects are “To Bring Memory Back” and the “Haverim – Friends. Polish-Jewish Youth Meetings”, in place since 2009. Both projects aim to abolish Jewish and Polish stereotypes through meetings between young people from Poland and Israel. Students from Israel get the opportunity to meet their Polish peers, engage in Polish-Jewish dialogue, and discuss issues of preservation of historical heritage of Poland’s Jews. The Foundation strongly believes that education is a key factor in preventing hostile attitudes towards Jewish historical sites, vandalism, and other forms of aggression. Our Foundation places great value on cross-cultural activities. An important part of our work is supporting local activities and organizing events. The “Synagogue” Center in Zamość is our primary site for holding Jewish educational workshops and visual art exhibitions, often related to Jewish art, history, and culture.

RADOM

ANTI-SEMITISM

ANTYSEMITYZM

Fundacja nie pozostaje obojętna na przejawy antysemityzmu i od lat zgłasza władzom wydarzenia, które mają charakter antysemitki. Formalny udział Fundacji w procedurze karnej jest konieczny, aby zdarzenia te zostały ujęte w oficjalnych statystykach. Odnotowujemy pojedyncze akty antysemityzmu, każdy z nich jest dla nas bardzo przykry a likwidacja szkód (graffiti, wybite szyby, uszkodzone pomniki) wymaga nakładów finansowych. Usuwanie skutków takich działań pochłania czas i środki, które mogłyby zostać wykorzystane do działań zachowawczych lub upamiętniających. Współpracujemy też z organizacjami międzynarodowymi zajmującymi się przejawami nietolerancji i dyskryminacji: OECD, Radą Europy i American Jewish Committee, czynnie uczestnicząc w konferencjach i opracowywaniu raportów.

The Foundation is not indifferent to acts and manifestations of anti-Semitism. For years we have been reporting incidents of any anti-Semitic nature to the appropriate authorities. We advocate immediate reporting and where appropriate, legal prosecution however time consuming – and costly. These are actions that are indispensable to educating the public and officially registering the occurrence of such incidents (such as vandalism against sites of Jewish heritage), even if the actual perpetrators are never identified. We note isolated cases, but each one of them is very painful. The Foundation's involvement also includes physical removal or correction of damage caused by aggressive incidents (such as graffiti or broken windows). Such efforts drain time, manpower, and resources which might otherwise be directed to positive and important preservation and protection purposes. We cooperate with international organizations dealing with xenophobia and discrimination, which include the OECD, Council of Europe, and the American Jewish Committee, all actively participating in conferences and contributing to tracking and reporting anti-Semitic incidents and acts of violence.

RAJGRÓD

Fundacja bardzo poważnie traktuje wszelkie akty wandalizmu na cmentarzach żydowskich i synagogach. Zgłaszamy je Policji, oraz Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE). Ta ostatnia monitoruje zbrodnie nienawiści na całym świecie, a uzyskane dane publikuje corocznie w postaci raportu. Raport OBWE za rok 2014 dotyczący zbrodni nienawiści jest już dostępny online. Zawiera dane z 46 państw, uzyskane dzięki współpracy 43 krajów i 122 organizacji, wśród których znajduje się także nasza Fundacja.

Our Foundation takes seriously every act of vandalism to a site of Jewish heritage. All acts are reported to the local authorities as well as the OSCE which monitors worldwide hate crimes (of all kinds), compiles data, and each year publishes a comprehensive report. The 2014 Hate Crime Data Report is now available online. It includes information from 43 participating States and 122 civil society groups (including our Foundation) in 46 countries.

STYCZEŃ • JANUARY

Fundacja rozpoczęła realizację nowego projektu “Adoptuj cmentarz żydowski”. Jego celem jest zachęcenie potomków polskich Żydów mieszkających poza granicami kraju, historyków i grup zajmujących się genealogią do podejmowania i finansowania inicjatyw zmierzających do porządkowania, grodzienia i upamiętnienia cmentarzy żydowskich w Polsce. Fundacja zapewnia poszczególnym projektom wsparcie logistyczne.

FODZ launched a new “Adopt-A-Jewish-Cemetery” initiative designed to engage Jewish descendants, family historians, and genealogy groups to create, conceive, and finance clean-up, fencing, and memorial signage projects in Jewish cemeteries in Poland with our Foundation providing on-the-ground logistical support.

ZIĘBICE

OŻARÓW

05.01

Przeprowadzono prace porządkowe na cmentarzu żydowskim w Ożarowie.

Cleanup works were carried out at the Jewish cemetery in Ożarów.

06–31.01

W Centrum „Synagoga” Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego w Zamościu prezentowano wystawę Elżbiety Zrobek, „Obiekty – papier z materii organicznej”.

An art exhibition by Elżbieta Zrobek entitled “Objects – paper of organic matter” was shown at the Zamość “Synagogue” Center of the Foundation for the Preservation of Jewish Heritage in Poland.

22.01

Fundacja zawarła porozumienie z The Matzevah Foundation z Atlanty, USA. Obie organizacje współpracowały już przy projekcie uporządkowania i upamiętnienia cmentarza żydowskiego w Zambrówie i planują ogrodzenie tego obiektu, oraz wspólne prace na innych cmentarzach w 2016 r.

Our Foundation signed an agreement of cooperation and cross-promotion with The Matzevah Foundation, Inc., based in Atlanta, Georgia. Both organizations have been working closely together in the Jewish cemetery of Zambrów, cleaning and commemorating the site. Future plans include the building of a wall around the cemetery and additional Jewish cemetery projects for 2016.

22.01

Fundacja otrzymała w darze od Rodziny Nagerów z Izraela zwój Księgi Proroków, który zostanie umieszczony w synagodze w Łęcznej.

Cleanup works were carried out at the Jewish cemetery of Jeleniewo, made possible by the financial support of Mr. Herman

KROSNO

Storick of New York, USA. Follow-up clean-up work was carried out again in September 2014.

26.01

Fundacja była partnerem uroczystości, które miały miejsce w Krośnie z okazji Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu.

Przedstawiciele Fundacji wzięli również udział w okolicznościowej akademii w Dubiecko.

An event was held in Krosno in honor of International Holocaust Remembrance Day and our Foundation was an event partner. Our representatives also took part in another event in Dubiecko.

27.01

Dzień 27 stycznia uchwałą Zgromadzenia Ogólnego ONZ jest obchodzony jako Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu. Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego złożyła hołd wszystkim ofiarom Zagłady.

January 27th was designated by the United Nations General Assembly as International Holocaust Remembrance Day. On that day our Foundation paid respect to the victims of the Holocaust.

LUTY • FEBRUARY

Fundacja przekazała Centrum Informacyjnemu Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN broszury zawierające historię gmin żydowskich w miastach uczestniczących w projekcie Szlak Chasydzki, oraz album „Ochrona Dziedzictwa Żydowskiego w Polsce”. Wszystkie publikacje w formie elektronicznej są dostępne na stronie www.fodz.pl.

WARSZAWA

FODZ donated to the library of the Resource Center of the POLIN Museum of the History of Polish Jews brochures for a dozen of the towns participating in our Chassidic Route project (in Polish and English) as well as our large format hardbound book „Preserving Jewish Heritage in Poland”. Both the brochures and the book can be downloaded from our website www.fodz.pl.

Fundacja uruchomiła swoją stronę w języku angielskim na Facebooku.

A new Facebook page for the Foundation was launched.

1-28.02

W Centrum „Synagoga” Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego w Zamościu prezentowana była wystawa fotografii autorstwa Faye Schulman – „Oblicza Oporu”. Faye Schulman w czasie II Wojny Światowej przez dwa i pół roku walczyła w sowieckiej brygadzie partyzantkiej w lasach przy dawnej granicy polsko-radzieckiej (dzisiejsza Białoruś). Jednocześnie nie przestawała ona fotografować, dokumentując zarówno walkę, jak i życie codzienne partyzantów.

During the month of February an exhibition entitled “Pictures of Resistance. The Wartime Photography of Jewish Partisan Faye Schulman” was shown at our “Synagogue” Center in Zamość. Faye Schulman received her first camera when she was 13 years old. It was that same camera which ultimately saved her life and allowed her to document Jewish partisan activity. Her unit was operating on the territory of today’s Belarus (formerly Poland). She is the only known Jewish partisan photographer. Schulman’s rare collection of images captures the camaraderie, horror, loss, bravery, and triumph of the partisans who fought the Germans and their collaborators.

19.02

Fundacja podpisała porozumienie o współpracy z Fundacją Dokumentacji Cmentarzy Żydowskich w Polsce, która fotografuje i tłumaczy napisy

ZAMOŚĆ

z żydowskich nagrobków na cmentarzach w Polsce.

Our Foundation signed an agreement of cooperation and cross-promotion with the

Warsaw-based organization Foundation for the Documentation of Jewish Cemeteries in Poland. FDJC has been photographing and transcribing Jewish headstones across Poland.

MARZEC • MARCH

05.03

Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego otrzymała dofinansowanie ze Stowarzyszenia Żydowski Instytut Historyczny w Polsce na renowację dwóch przedwojennych, niekompletnych zwojów Tory, pochodzących z Zamościa i okolic. Renowacja zostanie przeprowadzona w Zakładzie Konserwacji Papieru i Skóry Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Odstaurowane zwoje będą wystawiane jako element ekspozycji w Centrum „Synagoga” Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego w Zamościu oraz w synagodze w Łęcznej.

Our Foundation received a grant from the Association of the Jewish Historical Institute of Poland for the renovation of two pre-war incomplete Torah scrolls from Zamość and vicinity. The renovation will be carried out by the Department of Leather Conservation of the Nicolaus Copernicus University of Toruń. The renovated scrolls will then be displayed in our “Synagogue” Center in Zamość and in our synagogue in Łęczna.

06.03

Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego złożyła wniosek o wpisanie XVIII-wiecznej Synagogi Reb Symchy Bunema w Przysusze na listę World Monument Watch List. Fundacja realizuje projekt renowacji tego unikalnego zabytku od 2008 r.

WARSZAWA

The 18th century Rabbi Simche Bunem synagogue in Przysucha was officially nominated by our Foundation for inclusion on the World Monument Watch List for 2016. We have been renovating this unique historical site since 2008.

06.03

Dzięki mieszkańcom Szczepieszyna kilkadziesiąt fragmentów macew wróciło na miejscowy cmentarz żydowski. Nekropolia została założona w XVI w. i była użytkowana nieprzerwanie do II wojny światowej. Na jej terenie zachowało się około 400 nagrobków. W roku 2012 Fundacja i HFPJC Avoyseinu zbudowały ogrodzenie wokół tego cmentarza.

Thanks to the inhabitants of Szczepieszyn, dozens of matzevot fragments were returned to the local Jewish cemetery. The site was established in the 16th century and was in use by the Jewish community until World War II. Over 400 matzevot survived the war. In 2012 our Foundation and HFPJC – Avoyseinu erected a protective fence around the cemetery grounds.

12–31.03

Od 12 do 31 marca w Centrum „Synagoga” Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego w Zamościu prezentowana była wystawa prac VI edycji Ogólnopolskiego Konkursu Satyrycznego „Manufaktura Satyry”. Wystawę zorganizowano we współpracy z Biurem Wystaw Artystycznych – Galerią Zamojską oraz Urzędem Miasta Żyrardowa.

During the month of March an exhibition entitled “Manufacturing Satire” was shown at our “Synagogue” Center in Zamość. The exhibition was organized with the

SZCZEPRESZYN

cooperation of BWA Zamość Gallery and Żyrardów City Hall and resulted from the 6th National Satirical Contest.

WARSZAWA

25.03

W biurze Fundacji miało miejsce spotkanie z grupą studentek hebraistyki z Uniwersytetu Karola w Pradze. Goście zapoznali się z działalnością Fundacji, w tym z realizowanymi przez nią projektami renowacji cmentarzy żydowskich i synagog, oraz projektami „Szlak Chasydzki” i „Przywróćmy Pamięć”.

A group of students of Jewish history from Charles University, Prague visited our office where they learned about the Foundation’s many activities and projects including restoration of synagogues and cemeteries, the Chassidic Route, and our To Bring Memory Back educational program in Polish schools.

27.03

W ramach cyklu “Warszawa dwóch Powstań”, organizowanego przez Muzeum Powstania Warszawskiego i Fundację Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego, odbyło się spotkanie pt. „Marzec’68 jako problem polsko-polski”. Wzięli w nim udział: prof. Jerzy Eisler – historyk, Instytut Pamięci Narodowej, Seweryn Blumsztajn – dziennikarz „Gazety Wyborczej” oraz Piotr Semka – publicysta „Do Rzeczy”. Spotkanie poprowadził dr Mikołaj Mirowski – historyk i publicysta.

As part of a series of events entitled “Warsaw of Two Uprisings” organized by our Foundation and the Warsaw Uprising Museum, a debate was held in Warsaw on the topic of “March 1968 – a Polish-Polish

problem”. Prestigious participants included Prof. Jerzy Eisler of the Institute of National Remembrance, Seweryn Blumsztajn, journalist for Gazeta Wyborcza, and Piotr Semka, journalist for Do Rzeczy magazine. The debate was chaired by Dr. Mikołaj Mirowski, historian and publicist.

31.03

Fundacja otrzymała z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego dofinansowanie w kwocie 80 000 zł na zabezpieczenie i konserwację ściany północnej XVII-wiecznej synagogi Simchy Bunema w Przysusze. Jest to połowa kwoty, o jaką wystąpiła Fundacja. Wsparcie pozwoliło na zrealizowanie kolejnego etapu prac renowacyjnych: czyszczenia elewacji, naprawy i przemurowania części ścian wykonanych z cegły oraz uzupełnienia brakujących elementów elewacji. Wkład własny FODZ to 65 000 zł. Zadanie „Przysucha, synagoga (XVIII w.): konserwacja i zabezpieczenie północnej elewacji

budynku przed destrukcyjnym działaniem wilgoci i czynników zewnętrznych” zostało dofinansowane przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu „Dziedzictwo Kulturowe”, priorytet 1 Ochrona Zabytków oraz Fundację Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego. W latach 2012–2014 Fundacja zrealizowała kolejne trzy etapy projektu rewitalizacji budynku synagogi, w ramach których m.in. odnowiono pozostałe ściany zewnętrzne, wzmocniono tymczasowo konstrukcję wspierającą bimy i wymieniono dach.

Our Foundation received 80000 PLN (about \$20,000US) from the Polish Ministry of Culture and National Heritage toward the conservation of the fourth and final exterior wall – the northern wall - of our 18th century baroque-style Rabbi Simche Bunem Synagogue in Przysucha. While the Ministry’s contribution represented only half the amount applied for by our Foundation to complete the fourth stage of renovation, the sum was sufficient to permit realization of important and necessary elevation work

as well as brickwork repairs and replacement. The Foundation’s own contribution to-date has been 65000 PLN. From 2012 – 2014 our Foundation carried out the first three stages of this large rehabilitation project when three of the four exterior walls of the synagogue were renovated and reinforced, the bimah temporarily secured and professionally supported, and the metal roof repaired.

The long-term plan is for the renovated Przysucha synagogue to be open to the public, to serve the needs of visiting Jewish descendants and religious pilgrims, and for hosting educational and cultural conferences, events, and activities.

The Przysucha synagogue project is supported by the Ministry of Culture and National Heritage of the Republic of Poland within the framework of the National Heritage program, priority 1 Protection of Historical Monuments, as well as by our Foundation.

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

PRZYSUCHA

KWIECIEŃ • APRIL

Nasza Fundacja przygotowała we współpracy z AMI Jerusalem Center for Biblical Studies & Research tygodniową wycieczkę edukacyjną po Polsce. Wydarzenie, odbywające się pod nazwą „Żydowska Polska: klucz do rozumienia historii Europy w XX w.”, miało miejsce w sierpniu 2015 r. Wzięli w nim udział uczestnicy z Izraela i 6 innych krajów.

Our Foundation cooperated with the AMI Jerusalem Center for Biblical Studies & Research to organize a one-week educational tour to Poland for August 2015 around the theme “Jewish Poland: Key to Understanding European History of the 20th Century”. The participants in the August tour came from Israel and 6 other countries.

16.04

Z inicjatywy Fundacji przeprowadzono remont dachu synagogi w Przemyślu. W czasie wojny Niemcy ulokowali w synagodze stajnię, natomiast po wojnie przez wiele lat pełniła ona funkcję biblioteki miejskiej a w budynku nie prowadzono żadnych większych prac remontowych. Bieżące prace pozwolą zabezpieczyć budynek przed dalszymi uszkodzeniami.

On the initiative of our Foundation, crucial roof repairs were completed at the synagogue in Przemyśl. During World War II the German Nazis used the synagogue as stables. After the war the building served as the public library for many years and no major renovation works were implemented during that period. Current work will help protect the building from further damage.

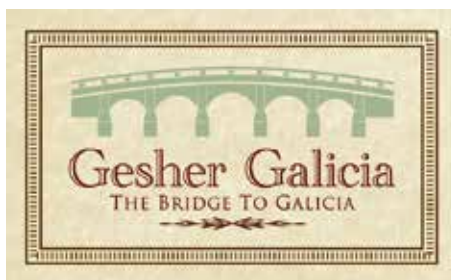
20.04

Fundacja podpisała porozumienie z Geshet Galicia Inc., jedną z największych żydowskich organizacji zajmujących się badaniami genealogicznymi w regionie historycznej Galicji. W ramach porozumienia organizacje będą wymieniać się informacjami i wzajemnie wspierać projekty, rozszerzając bazę danych dostępną dla osób poszukujących informacji o przodkach

PRZEMYŚL

i chcących włączyć się w ochronę dziedzictwa żydowskiego w Polsce.

Our Foundation signed an agreement of cooperation and cross-promotion with Geshet Galicia, Inc., the leading online Jewish genealogy organization dedicated to the historical region of Galicia. Both organizations, recognizing the significant overlap of geographic interests and projects, embraced this agreement as an important step toward the cross-sharing of

information and cooperative project support aimed at increasing the resources available to family researchers and those wishing to engage in preserving Jewish heritage in Poland.

27.04

W ramach cyklu „Warszawa dwóch Powstań”, organizowanego przez Muzeum Powstania Warszawskiego i naszą Fundację, odbyło się spotkanie pt. „Czy możliwa jest wspólna europejska pamięć o II wojnie światowej?”. Udział w spotkaniu wzięli: prof. Tomasz Nałęcz, prof. Przemysław Żurawski vel Grajewski, dr Kazimierz Wóycicki. Spotkanie prowadzili dr Mikołaj Mirowski oraz Dawid Wildstein.

As part of a series of events entitled “Warsaw of Two Uprisings” organized by our Foundation and the Warsaw Uprising Museum, a debate was held on April 27th here in Warsaw on the topic of “Is the Common European Memory of World War II Possible?” Prestigious participants included Prof. Tomasz Nałęcz, Prof. Przemysław Żurawski, and Dr. Kazimierz Wóycicki. The debate was chaired by Dr. Mikołaj Mirowski and Dawid Wildstein.

MAJ • MAY

01-31.05

Od 1 do 31 maja w Centrum „Synagoga” Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego w Zamościu prezentowana była wystawa prac Magdaleny Szyszkowskiej - „Nostalgia”.

During the month of May an exhibition by Magdalena Szyszkowska entitled “Nostalgia” was shown at our “Synagogue” Center in Zamość.

Magazyn „E-Jewish Philanthropy” opublikował artykuł na temat naszego najnowszego projektu „Adoptuj cmentarz żydowski”, autorstwa Sally Berkovic, dyrektor naczelnej Rothschild Foundation,

Our Foundation’s Adopt-A-Jewish-Cemetery initiative received coverage in E-Jewish Philanthropy in an article by Sally Berkovic, Chief Executive Officer of the Rothschild Foundation.

06.05

Komenda Powiatowa Policji w Łańcucie umorzyła śledztwo w sprawie wybicia części okien w łańcuckiej synagodze, do którego doszło w listopadzie 2014 r. Sprawcy nie zostali wykryci.

The Police in Łańcut closed their investigation into damage done to the Łańcut synagogue in November 2014. The vandals who broke the synagogue’s windows were not apprehended.

14.05

Na cmentarzu żydowskim w Rajgródzie poważnie uszkodzono pomnik upamiętniający rajgrodzkich Żydów. Miejskowa policja rozpoczęła śledztwo w sprawie. Pomnik został wykonany w Izraelu i sprowadzony do Polski dzięki współpracy potomków Żydów z Rajgrodu i Fundacji. Uroczystość rededykacji nekropolii miała miejsce w dniu 18 września 2014 r.

A new monument commemorating the Jews of Rajgród was seriously damaged by vandals and the local Police opened an investigation. The iconic monument was made in Israel and brought to Poland in

ŁAŃCUT

RAJGRÓD

a cooperative effort by Jewish descendants of Rajgród and our Foundation. A ceremony of rededication of the cemetery took place on September 18, 2014.

ZAMOŚĆ

AUGUSTÓW

22.05

W Augustowie odbyła się uroczystość związana z powrotem na cmentarz żydowski macew, odnalezionych podczas rozbiórki schodów na terenie miasta. W zorganizowanej z tej okazji przez Urząd Miasta uroczystości udział wzięli przedstawiciele Fundacji, który wygłosił wykład o historii Żydów augustowskich.

A ceremony was held in Augustów to honor the recovery of Jewish tombstones discovered during renovation of the cemetery. The headstones were ceremonially returned to the Jewish cemetery. Our Foundation took part in the solemn event and also delivered a lecture on the Jewish history of Augustów. The event was organized in cooperation with the Augustów Town Office.

28.05

Fundacja opublikowała nową broszurę opisującą naszą historię i realizowane przez nas projekty związane z ochroną dziedzictwa żydowskiego w Polsce. Dodatkowo ukazała się kolejna broszura poświęcona renowacji XVIII-wiecznej synagogi w Przysusze. Broszury dostępne są w formacie PDF na stronie FODŻ.

Our Foundation published two new color brochures, one describing FODZ's history and many important projects preserving and protecting Jewish heritage in Poland, and one highlighting our ongoing renovation work at the 18th century baroque synagogue in Przysucha. Both brochures can be downloaded from the Foundation's website free of charge in PDF format.

CZERWIEC • JUNE

Biuro Fundacji odwiedziło wielu zagranicznych gości, w tym pani Cheryl Fishbein z American Joint Distribution Committee, z którą nasza Fundacja współpracuje w kwestii udziału Ulanowa w projekcie Szlak Chasydzki i pan Steven Reece z Matzevah Foundation, z którym zaplanowaliśmy prace porządkowe na cmentarzach żydowskich w lipcu 2016 r.

We hosted a number of foreign visitors to our office, among them Ms. Cheryl Fishbein of the American Joint Distribution Committee, with whom our Foundation is cooperating regarding Ulanów's participation in the Chassidic Route project, and Steven D. Reece of The Matzevah Foundation, whose goal was to identify collaborative Jewish cemetery clean-up projects for summer 2016.

03.06

Fundacja przeprowadziła prace porządkowe na cmentarzu żydowskim w Myślenicach. Działanie zrealizowano dzięki wsparciu Rodziny Minzerów z USA. Cmentarz został odnowiony w latach 2011–2012 staraniem potomków Żydów myślenickich i Fundacji we współpracy z Gminą Wyznaniową Żydowską w Krakowie.

Our Foundation carried out cleanup work at the Jewish cemetery in Myślenice thanks to the support of the Minzer Family in the U.S. The Myślenice Jewish cemetery was renovated in 2011–2012, a cooperative project between our Foundation and Jewish descendants of Myślenice together with the Jewish Religious Community of Cracow.

MYŚLENICE

NOWY ŻMIGRÓD

09.06

Staraniem Fundacji oraz ziomkostwa Żydów iłżeckich przeprowadzono prace porządkowe na terenie cmentarza żydowskiego w Iłży. Cmentarz został uporządkowany i ogrodzony w 2006 r. dzięki kierowanej przez p. Brendę Dales Drildzer Congregation and Society, która regularnie finansuje porządkowanie terenu cmentarza.

The Jewish cemetery in Iłża was cleaned thanks to efforts by our Foundation and Jewish descendants of the town. The cemetery was previously cleaned and fenced in 2006 thanks to the Drildzer Congregation and Society led by Mrs. Brenda Dales. The

Congregation is funding regular clean-ups of the cemetery grounds.

10.06

Towarzystwo Miłośników Nowego Żmigrodu w porozumieniu z Fundacją przeprowadziło prace porządkowe na miejscowym cmentarzu żydowskim.

The Nowy Żmigród Society in cooperation with our Foundation carried out cleanup work at the local Jewish cemetery.

11.06

Fundacja była jednym z partnerów konferencji „Upamiętnianie w Polsce ratujących i uratowanych z Holocaustu.

Z okazji 30-lecia przyznania tytułu Sprawiedliwych wśród Narodów Świata Panu Chiune Sugiharze, japońskiemu wicekonsulowi na Litwie”, która miała miejsce w dniach 11–12 czerwca na Uniwersytecie

IŁŻA

Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

Our Foundation was a partner of the Conference “Memory in Poland of the Rescuers and Rescued of the Holocaust” marking the 30th anniversary of the bestowing of the title of Righteous Among Nations on Chiune Sugihara, Japanese Vice-Consul in Lithuania. The Conference took place on June 11th and 12th in Warsaw at Cardinal Stefan Wyszyński University.

19.06

Studenci z Dartmouth College (USA), działając w porozumieniu z Fundacją, przeprowadzili prace porządkowe na cmentarzu żydowskim w Lesku.

Students of Dartmouth College (USA) in cooperation with our Foundation carried out cleanup work at the Jewish cemetery in Lesko.

21.06

W Warszawie miała miejsce ceremonia wręczenia pierwszej edycji nagrody „Laur Pamięci”, którą uhonorowanych zostało pięć osób i instytucji z całej Polski zaangażowanych w zachowanie dziedzictwa polskich Żydów i dialog polsko-żydowski. Odznaczenie „Laur Pamięci” ma formę honorowego dyplomu i statuetki. Patronat nad nagrodą objęła Ambasada Izraela w Polsce, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP, oraz Fundację Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego. Zainicjowanie programu „Laur Pamięci” wiąże się z 25 rocznicą przywrócenia relacji dyplomatycznych pomiędzy Polską a Izraelem.

W gronie laureatów znaleźli się: Pastor Eugeniusz Gradek, prof. Jerzy Mizgalski, redaktor Małgorzata Motor, mjr Marek Wrona, Zespół Szkół w Strzegomiu reprezentowany przez dyrektora Dorotę Sozańską.

Marking the 25th anniversary of the resumption of diplomatic relations between Poland and Israel, the first Laurel Crown Decoration was awarded in recognition of Polish citizens involved in the preservation of Jewish memory and heritage. The award was bestowed by Ms. Anna Azari, Israeli Ambassador to Poland, in cooperation with the Polish Ministry of Culture and our

WARSZAWA

Foundation. The event took place on June 21st at the residence of the Israeli Ambassador in Warsaw.

Among the recipients of this year's award were Pastor Eugeniusz Gradek, Prof. Jerzy Mizgalski, Ms. Małgorzata Motor, Maj. Marek Wrona, and the School Complex in Strzegom represented by the headmistress Ms. Dorota Sozańska.

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

26.06

Na skutek interwencji Fundacji, Okręgowy Polski Związek Łowiectwa w Przemyślu podjął decyzję o przeniesieniu w inne miejsce ambony myśliwskiej ustawionej przez w pobliżu miejsca masowej egzekucji Żydów przemyskich na zboczu Wapielnicy.

Following intervention by our Foundation, the Polish Hunting Association relocated a hunter's hideout which had been built next to a WW2 mass execution site of Przemysl Jews on the slopes of Wapielnica hill.

PRZEMYŚL

BIĄŁOBRZEGI

28.06

W ramach spotkania dla badaczy i genealogów, zorganizowanego przez Żydowski Instytut Historyczny przedstawiciel FODZ wygłosił wykład tematyczny.

Our Foundation took part in a panel of experts on June 28th at the Jewish Historical Institute in Warsaw on the topic of researching Jewish ancestry.

30.06

Posłowie Sejmu RP wchodzący w skład Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych odwiedzili Centrum „Synagoga” Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego w Zamościu. W spotkaniu, poświęconym stanowi zabytków kultury żydowskiej w Polsce, uczestniczyli Dyrektor Generalna Fundacji oraz Prezydent Miasta Zamościa.

A group of PM from the Parliamentary Commission for National and Ethnic Minorities of the Polish Sejm visited our “Synagogue” Center in Zamość. Participants included our CEO and the Mayor of Zamość. The purpose of the visit was a firsthand look and discussion about the condition and care of Jewish historical sites in Poland.

LIPIEC • JULY

W lipcowym wydaniu The Galitzianer, żydowskiego pisma genealogicznego publikowanego przez Geshet Galicia, ukazał się artykuł o naszej Fundacji.

Our Foundation was featured in the Spring 2015 issue of the Jewish genealogy journal The Galitzianer issued quarterly by Geshet Galicia, Inc.

03.07

Dzięki współpracy Fundacji z rodziną Morrisa Goldfarba z Nowego Jorku i US Commission for the Preservation of the America’s Heritage Abroad zbudowano ogrodzenie cmentarza żydowskiego w Białobrzegach.

Thanks to the generosity of Morris Goldfarb’s family of New York and cooperation from the part of US Commission for the Preservation of the America’s Heritage Abroad, our Foundation was able to renovate the Jewish cemetery in Białobrzegi.

U.S. COMMISSION FOR THE PRESERVATION OF AMERICA'S HERITAGE ABROAD

ZAMOŚĆ

6-10.07

Przedstawiciel naszej Fundacji brał udział w 35. edycji konferencji Międzynarodowego Stowarzyszenia Żydowskich Organizacji Genealogicznych (IAJGS). Program „Jerusalem Diaries”, nadawany przez radio Głos Izraela, opisał nasze projekty w Polsce i odnowę życia żydowskiego w centralnej i wschodniej Europie.

Our Foundation presented in Jerusalem at the 35th Annual Conference of the International Association of Jewish Genealogy Societies (IAJGS). During that week we also gave a radio interview for „Jerusalem Diaries” of the Voice of Israel specifically about our preservation projects in Poland and generally about Jewish revival in eastern and central Europe.

12.07

Towarzystwo Miłośników Nowego Żmigrodu po raz czwarty zorganizowało na miejscowym cmentarzu żydowskim spotkanie przedstawicieli różnych wyznań, połączone ze wspólną modlitwą za Żydów pomordowanych na terenie regionu podczas II wojny światowej. Podczas spotkania odczytany został list od Dyrektora Generalnej FODZ. Towarzystwo od 2013 roku jest partnerem Fundacji w opiece nad cmentarzem żydowskim w Nowym Żmigrodzie.

The Nowy Żmigród Society organized a fourth meeting of representatives from different religions at the local Jewish cemetery. A prayer was recited in memory of the Jews murdered in the area during the Holocaust and a letter from Foundation's CEO was read. The Nowy Żmigród Society is and has been a partner of our Foundation since 2013. Together we care for and maintain the local Jewish cemetery.

JELEŃ GÓRA

14.07

Zabezpieczono nagrobki z cmentarza żydowskiego w Jeleniej Górze, odnalezione przez radnego miejskiego Rafała Szymańskiego. Fundacja interweniowała w tej sprawie w czerwcu 2015 r.

Headstones from the Jewish cemetery in Jelenia Góra found in a local trash dump by Rafał Szymański, resident and town councillor, were finally secured. Our Foundation was involved in negotiating the recovery since June 2015.

23.07

W Przysusze rozpoczął się czwarty etap rewitalizacji zabytkowej, XVIII w. Synagogi Rabina Simchy Bunema. W ramach prac częściowo odnowiona zostanie ostatnia, północna elewacja synagogi. Działanie jest finansowane ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Dziedzictwo kulturowe, priorytet 1. Ochrona zabytków oraz Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego. Dotychczasowe prace renowacyjne tego obiektu wspierały: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa, Taube Philanthropies, Cahnman Foundation, World Monuments Fund oraz Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego.

PRZYSUCHA

The fourth stage of the revitalization of the 18th century Rabbi Simche Bunem synagogue in Przysucha started involving partial renovation of the northern facade of the ancient building. The project is supported by the Ministry of Culture and National Heritage of the Republic of Poland within the framework of the National Heritage program, priority 1 Protection of Historical Monuments, as well as by our Foundation. Previous work at the synagogue was also supported by the Ministry of Culture and National Heritage together with our Foundation, as well as Taube Philanthropies, the Cahnman Foundation, and the World Monuments Fund.

SIERPIEŃ • AUGUST

Prowadzony przez naszą Fundację od 2005 r. program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć” doczekał się własnej strony na Facebooku. W ramach programu uczniowie odkrywają historię Żydów w swoich miejscowościach i realizują projekty zmierzające do przywrócenia pamięci o nich.

A new Facebook page was launched dedicated to our “To Bring Memory Back” educational program in the Polish schools which works with teachers and students in discovering their town’s Jewish history and initiating projects to restore Jewish memory.

12.08

Nieznani sprawcy wybili kamieniami okno w budynku łańcuckiej synagogi. Fundacja powiadomiła o tym wydarzeniu Policję. Poprzedni incydent tego typu w Łańcucie miał miejsce w listopadzie 2014 r.

Vandals again smashed one of the windows of the Łańcut synagogue. Our Foundation

TARNÓW

promptly reported this act to the Police. This was the second incident of vandalism in recent years at the Łańcut synagogue – the previous act of vandalism took place in November 2014 but the Police investigation was closed in May 2015 due to failure to identify the perpetrators.

19.08

Dobiegła końca budowa ogrodzenia na cmentarzu żydowskim w Józefowie Biłgorajskim, prowadzona przez Fundację Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego we współpracy z ESJF Gemeinnützige GmbH zur Erhaltung ur Jüdischer Friedhöfe in Europa i Fundacją Adenauera.

A protective fence was built at the Jewish cemetery in Józefów Biłgorajski in a joint cooperative project between our Foundation and the German organization ESJF

JÓZEFÓW

ZAMOŚĆ

07-10.09

W Centrum „Synagoga” Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego w Zamościu oraz w Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN odbyła się czterodniowa międzynarodowa konferencja naukowa „W kręgu Pereca” poświęcona życiu, twórczości i środowisku pioniera żydowskiego modernizmu. W konferencji wzięło udział wielu naukowców i badaczy z polskich i zagranicznych ośrodków. Rejestracja obrad konferencji została udostępniona na stronach internetowych organizatorów. Współorganizatorami konferencji obok Fundacji i Muzeum POLIN byli: Polskie Towarzystwo Studiów Jidyszystycznych,

i Międzynarodowy Ośrodek Badań nad Historią i Dziedzictwem Kulturowym Żydów Europy Środkowej i Wschodniej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

A four-day academic conference on “I. L. Peretz and His Circle” was held in Warsaw and Zamość, organized by our Foundation, POLIN Museum of the History of Polish Jews, the Polish Association for Yiddish Studies, and the International Center for Research on the History and Cultural Heritage of Jews from Central and Eastern Europe at John Paul II Catholic University of Lublin. The conference, attended by several scientists and researchers from Poland and abroad, was devoted to the life and works of Peretz, pioneer of Yiddish modernism and fondly known as the father of modern Yiddish literature. For those who could

not attend, a live stream feed was made available on the web.

22.09

Fundacja objęła honorowym patronatem inicjatywę upamiętnienia Żydów z Sokołowa Podlaskiego, w ramach której na cmentarzu żydowskim w Sokołowie modlitwę odmówili przedstawiciele Kościoła Katolickiego i Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Warszawie.

Our Foundation took under patronage a local initiative commemorating the Jews of Sokołów Podlaski. On September 22nd representatives of the Catholic Church and Jewish community prayed at the local Jewish cemetery.

25.09

Policja w Łańcutu umorzyła śledztwo w sprawie aktu wandalizmu, do którego doszło w miejscowej synagodze. 12 sierpnia 2015 r. nieznani sprawcy wybili kamieniami okno w budynku. Sprawcy pozostają na wolności.

Police in Łańcut closed their investigation into the August 12, 2015 vandalism that smashed one of the Łańcut synagogue's windows. The vandals remain unidentified and at large.

WYSOKIE MAZOWIECKIE

27.09

Nasze biuro odwiedziła p. Orit Stieglitz, Dyrektor Wykonawczy Bardejov Jewish Preservation Committee of Slovakia.

We welcomed to our office Ms. Orit Stieglitz, Executive Director of the Bardejov Jewish Preservation Committee of Slovakia.

30.09

We współpracy z naszą Fundacją uczniowie Gimnazjum nr 4 im. Noblistów Polskich w Świdnicy przeprowadzili prace porządkowe na terenie świdnickiego cmentarza żydowskiego.

In cooperation with our Foundation, students at the 4th Middle High School in Świdnica cleaned up the local Jewish cemetery.

PAŹDZIERNIK • OCTOBER

12.10

Uczniowie Centrum Kształcenia Zawodowego w Wysokim Mazowieckim przeprowadzili prace porządkowe na terenie cmentarza żydowskiego. CKZ w porozumieniu z FODZ od kilku lat opiekuje się cmentarzem w Wysokim Mazowieckim.

Students of the Professional Training Center in Wysokie Mazowieckie cleaned up the

local Jewish cemetery. The school has been cleaning up the cemetery for years in cooperation with our Foundation.

14.10

Na cmentarzach żydowskich we Frampolu i Józefowie miały miejsce uroczystości otwarcia wyremontowanych cmentarzy, zorganizowane przez Fundację we współpracy z Urzędem Miejskim we Frampolu i Urzędem Miejskim w Józefowie. Prace na cmentarzu zostały sfinansowane przez ESJF Gemeinnützige Gesellschaft zur Erhaltung und zum Schutz jüdischer Friedhöfe in Europa (Europejską Inicjatywę Porządkowania Cmentarzy Żydowskich), przy współpracy z Fundacją Adenauera.

Two ceremonies of rededication took place at the Jewish cemeteries in Frampol and Józefów. The events were organized by our Foundation in cooperation with the Town Offices of Frampol and Józefów Biłgorajski. New fences were financed by ESJF Gemeinnützige Gesellschaft zur Erhaltung und zum Schutz jüdischer Friedhöfe in Europa (European Jewish Cemeteries Initiative), in cooperation with the Adenauer Foundation.

29.10

Dobiegła końca budowa ogrodzenia na cmentarzu żydowskim w Serocku. Działanie zostało zrealizowane dzięki wsparciu Fundacji PKO Banku

FRAMPOL

JÓZEFÓW

Polskiego. W 2014 r. na cmentarzu miała miejsce uroczyste odświeżenie pomnika upamiętniającego serockich Żydów.

The building of a perimeter wall at the Jewish cemetery in Serock was completed. The

SEROCK

project was supported by the PKO Bank Polski Foundation. In 2014, a ceremony of rededication took place at this cemetery during which a monument in memory of Serock Jews was unveiled.

25–28.10

Przedstawiciele naszej Fundacji uczestniczyli w odbywającej się w Wilnie konferencji, organizowanej przez Rotschild Foundation. Tematem przewodnim były opieka, zarządzanie i promowanie wiedzy o cmentarzach żydowskich w Europie.

Our Foundation participated in a conference in Vilnius convened by the Rothschild Foundation, on the topic of European Jewish Cemeteries: Theory, Policy, Management and Dissemination.

30.10

Zakończono kolejny etap rewitalizacji synagogi w Przysusze. Prace związane były z konserwacją północnej elewacji budynku w ich ramach wykonano odbicie odparzonych pozostałości tynków zewnętrznych, przemurowania ceglanych uzupełnień elewacji, naprawę kamiennej elewacji budynku oraz czyszczenie ścierne kamiennej elewacji budynku. Fundacja przeprowadziła prace dzięki dofinansowaniu z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu

„Dziedzictwo Kulturowe Priorytet 1. Ochrona Zabytków”.

On October 30th we completed the next stage of renovation of the northern wall of our synagogue in Przysucha. This stage included elevation cleanup as well as brickwork repairs and replacement. Renovation of the Przysucha synagogue was supported by the Ministry of Culture and National Heritage of the Republic of Poland within the framework of the National Heritage program, priority 1 *Protection of Historical Monuments*, as well as our Foundation.

LISTOPAD • NOVEMBER

02–08.11

Fundacja była patronem honorowym 13. Warszawskiego Festiwalu Filmów o Tematyce Żydowskiej, który miał miejsce w dniach 2–8 listopada w Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN i JCC Warszawa. W programie Festiwalu znalazło się 30 filmów.

Our Foundation was the honorary patron of the 13th Warsaw Jewish Film Festival held between November 2–8. Screenings of 30 submitted movies took place at the POLIN Museum of the History of Polish Jews and the JCC Warsaw.

04.11

Przedstawiciele Fundacji, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN

i Żydowskiego Instytutu Historycznego wzięli udział w dyskusji pt. „Sklep w synagodze. Co robić z domami modlitw i bożnicami?”, która odbyła się w Muzeum POLIN przy udziale środowiska architektów.

Representatives of our Foundation, the POLIN Museum of History of Polish Jews and the Jewish Historical Institute, took part in a roundtable discussion entitled “A shop in the synagogue. What to do with houses of prayer and synagogues?” held at the POLIN Museum with the participation of the Architects Association.

06.11

Fundacja była partnerem spotkania młodzieży polskiej i żydowskiej w Przysusze. Spotkanie zorganizowali nauczyciele z Polski i Izraela. Młodzież wspólnie zwiedziła cmentarz żydowski, obejrzała remontowaną przez Fundację synagogę i wzięła udział we wspólnych warsztatach w Zespole Szkół im. Jana Pawła II w Przysusze. Było to już trzecie z cyklu spotkań młodzieży w Przysusze, organizowanych z inicjatywy Davida Chernobilsky’ego. Po zakończeniu remontu synagogi Simche Bunema, posłużyła ona jako miejsce organizacji kolejnych tego typu działań.

Our Foundation was a participant and partner of a meeting in Przysucha between Polish and Jewish students. The meeting was

a joint initiative of teachers from Poland and Israel. Students together toured the local Jewish cemetery and speeches were made on the steps of the synagogue which has been undergoing extensive renovation by our Foundation. Joint workshops on dialogue and cultural exchange were also held at the local John Paul II School Complex in Przysucha. It was the third such event in Przysucha, organized on the initiative of David Chernobitsky. After the completion of renovation of the Simche Bunem Synagogue, the synagogue will serve as location for future meetings.

09–26.11

Fundacja wybudowała ogrodzenie na cmentarzu żydowskim w Parysowie we współpracy z ESJF Gemeinnützige Gesellschaft zur Erhaltung und zum Schutz jüdischer Friedhöfe in Europa (Europejską Inicjatywą Porządkowania Cmentarzy Żydowskich).

A fence was built around the Jewish cemetery in Parysów by our Foundation in another joint cooperative project with our German partner ESJF Gemeinnützige Gesellschaft zur Erhaltung und zum Schutz jüdischer Friedhöfe in Europa (European Jewish Cemeteries Initiative). The project was financed by the government of the Federal Republic of Germany.

PRZYSUCHA

PARYSÓW

ŻELECHÓW

23.11

Na terenie cmentarza żydowskiego w Żelechowie odsonięto odtworzone przez Fundację macewy na grobach cadyka Ariele Kuznicera i rabina Arona ha-Kohena. W uroczystościach udział wzięła grupa chasydów z Londynu, wśród których znajdowali się rabin Chaim Hopstein oraz Moses Hirschler, którzy w 2014 r. we współpracy

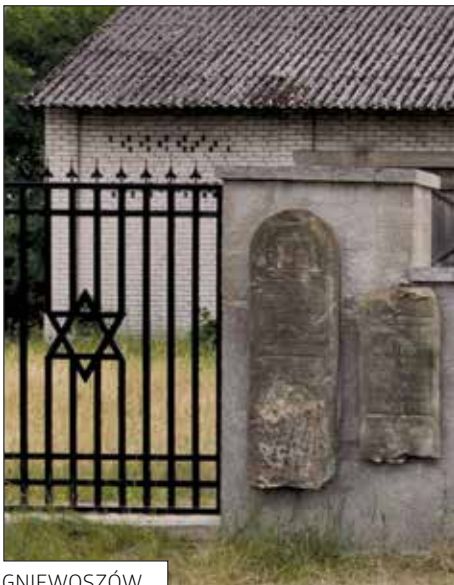
z naszą Fundacją wybudowali ogrodzenie żelechowskiego cmentarza i kontynuują działania na rzecz pełnej renowacji zabytkowej nekropolii.

Reconstructed tombstones installed by our Foundation at the graves of Tzaddik Ariele Kuznicer and Rabbi Aron Ha-Kohen, were unveiled at the Jewish cemetery in Żelechów. A delegation of Chassidic Jews from London participated in the ceremony. Among them were Rabbi Chaim Hopstein and Moses Hirschler, who in 2014, in cooperation with our Foundation, erected a fence around the cemetery and who continue to work toward the full renovation of the historical necropolis.

25.11

Macewy z cmentarza żydowskiego w Gniewoszu, odnalezione niedawno na terenie miasta, zostały zabezpieczone przez pracowników naszej Fundacji na terenie cmentarza. Zwrot nagrobków był konsekwencją renowacji cmentarza, przeprowadzonej z inicjatywy dr Anity Friedman i ukończonej w 2014 roku.

Tombstones from the Jewish cemetery in Gniewoszu, recently discovered in the town, were secured by our staff and returned to the Jewish cemetery.

GNIEWOSZÓW

Renovation of the Gniewoszu Jewish cemetery was carried out on the initiative of Dr Anita Friedman and completed in 2014.

30.11

Fundacja zawarła umowę ze Stowarzyszeniem „Człowiek w Potrzebie – Wolontariat Gorzowski”. Umowa dotyczy opieki nad cmentarzem żydowskim w Gorzowie Wielkopolskim.

Our Foundation signed an agreement with the Gorzów-based society “Man in Need – Gorzów Volunteers” to provide regular care and maintenance at the Jewish cemetery in Gorzów Wielkopolski.

GRUDZIEŃ • DECEMBER

03.12

Fundacja zabezpieczyła zabytkową wnękę w zewnętrznym murze synagogi w Przysusze.

Our Foundation restored an architecturally historic niche in the front main exterior wall of the synagogue in Przysucha.

09.12

Dyrektor Generalna oraz członkowie Zarządu naszej Fundacji uczestniczyli na zaproszenie Prezydenta RP w uroczystym zapaleniu świec chanukowych w Pałacu Prezydenckim.

Our CEO along with members of our Board of Directors and representatives from the Jewish community in Poland joined the President of the Republic of Poland for the lighting of the Hanukkah candles in the Presidential Palace in Warsaw.

11-13.12

W dniach 11-13 grudnia w Łodzi miało miejsce zorganizowany przez Fundację i Gminę Wyznaniową Żydowską w Łodzi uroczysty Szabat. Wydarzenie odbyło się przy wsparciu GWŻ w Gdańsku, Filii GWŻ w Lublinie i GWŻ w Warszawie.

Between December 11-13 a Shabbaton took place in Łódź. The event was organized by our Foundation in cooperation with the

ŁÓDŹ

Jewish Religious Community of Łódź, with support from the Jewish Communities of Gdansk, Lublin and Warsaw.

16.12

Zakończył się kolejny etap kompleksowej renowacji cmentarza żydowskiego w Krośniewicach, prowadzonej przez naszą Fundację we współpracy z US Commission for the Preservation of the America's Heritage Abroad. W ramach prac zbudowana została droga prowadząca na cmentarz. Prace wykonano dzięki wsparciu rodziny Sola Rosenkranza z Nowego Jorku.

Another stage was completed in the ongoing complex renovation of the Krośniewice Jewish cemetery, where a road leading to the cemetery gate was completed. Works, carried out by our Foundation in cooperation with the US Commission for the Preservation of America's Heritage Abroad were made possible thanks to the support of Sol Rosenkranz's family of New York.

18.12

Fundacja zrealizowała pierwszy etap renowacji cmentarza żydowskiego w Krośnie. W jego ramach rozebrano wałce się ogrodzenie i zastąpiono

PRZYSUCHA

je nowym. Działanie zostało zrealizowane we współpracy i przy wsparciu Urzędu Miasta Krosno i Miejskim Konserwatorem Zabytków.

Our Foundation completed the 1st stage of renovation of the Jewish cemetery in

Krosno. The fence, parts of which were heavily damaged, was demolished and rebuilt in cooperation with the Krosno Town Office and Krosno's Monument Conservator.

KROSNO

KROŚNIEWICE

Publications available at the Foundation:

Publikacje dostępne w Fundacji:

- ▶ Simon Jacobson, *Ku życiu, które ma sens. Przemyslenia Rebego Menachema Schneersona*, Warszawa 2012.
- ▶ Album *Ochrona dziedzictwa żydowskiego w Polsce*, FODŻ 2012.
- ▶ *Rewitalizacja renesansowej synagogi w Zamościu na potrzeby Szlaku Chasydzkiego oraz lokalnej społeczności*, FODŻ 2011.
- ▶ *Haverim – Przyjaciele. Spotkania młodzieży polskiej i żydowskiej*, FODŻ 2009.
- ▶ *Przywróćmy Pamięć – materiały edukacyjne dla uczniów*, FODŻ 2008.
- ▶ *Przywróćmy Pamięć – materiały edukacyjne dla nauczycieli*, FODŻ 2008.
- ▶ *Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć”. Dobre Praktyki*, FODŻ 2008.
- ▶ *Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć”. Edycja 2008. Działania realizowane w poszczególnych miejscowościach*, FODŻ 2008.
- ▶ *Pod wspólnym niebem. Cmentarz żydowski w Staszowie*, FODŻ 2007.
- ▶ K. Urban, *Cmentarze żydowskie, synagogi i domy modlitwy w Polsce w latach 1944–1966 (wybór materiałów)*, wyd. NOMOS 2006.
- ▶ A. Dobrowolska, *Fotograf z Auschwitz*, Rekontrplan 2013.
- ▶ Ulotka informacyjna FODŻ, 2015
- ▶ Simon Jacobson, *Toward a Meaningful Life. The Wisdom of the Rebbe Menachem Schneerson*, Warsaw 2012 (in Polish).
- ▶ Album *Preserving Jewish Heritage In Poland*, FODŻ 2012.
- ▶ *Revitalization of the Renaissance synagogue in Zamość for the needs of the Chassidic Route and the local community*, FODŻ 2011.
- ▶ *Haverim – Friends. Polish-Jewish Youth Meetings*, FODŻ 2009.
- ▶ *To Bring Memory Back – Educational Materials for Students*, FODŻ 2008 (in Polish).
- ▶ *To Bring Memory Back – Educational Materials for Teachers*, FODŻ 2008 (in Polish).
- ▶ *To Bring Memory Back Educational Program. Good Practices*, FODŻ 2008 (in Polish).
- ▶ *To Bring Memory Back Educational Program. 2008 Edition. Activities Implemented in Participating Towns*, FODŻ 2008 (in Polish).
- ▶ *Under The Same Sky. The Jewish Cemetery in Staszów*, FODŻ 2007.
- ▶ K. Urban, *Jewish Cemeteries, Synagogues And Houses Of Prayer In Poland, 1944–1966 (Selection Of Materials)*, NOMOS Publishing House 2006 (in Polish).
- ▶ A. Dobrowolska, *Photographer from Auschwitz*, Rekontrplan 2013 (in Polish).
- ▶ FODŻ general info leaflet, 2015

Brochures in the “Chassidic Route” series (in Polish and in English):

Broszury z serii „Szlak Chasydzki” (w wersji polskiej i angielskiej):

- ▶ Łańcut, FODŻ 2011.
- ▶ Chełm, FODŻ 2008.
- ▶ Jarosław, FODŻ 2008.
- ▶ Kraśnik, FODŻ 2008.
- ▶ Lesko, FODŻ 2008.
- ▶ Leżajsk, FODŻ 2008.
- ▶ Ropczyce, FODŻ 2008.
- ▶ Rymanów, FODŻ 2008.
- ▶ Sanok, FODŻ 2008.
- ▶ Ustrzyki Dolne, FODŻ 2008.
- ▶ Zamość, FODŻ 2007.

Wydano dzięki wsparciu Przyjaciół Fundacji: the Gerard and Ruth Daniel Foundation
oraz Marli i Jaya Osbornów.

Published thanks to the support of Friends of the Foundation: the Gerard and Ruth Daniel Foundation Inc
and Marla and Jay Osborn.

Board of Directors:

Członkowie Zarządu:

Herbert Block, Lili Haber, Evan Hochberg, Krzysztof Izdebski, Tadeusz Jakubowicz, Romuald Junka, Włodzimierz Kac,
Michał Samet, Gideon Taylor, Shlomo Werdiger

Dyrektor Generalna / Chief Executive Officer **Monika Krawczyk**

Opracowanie raportu / Report's authors: Monika Krawczyk, Marcin Bartosiewicz, Marla Raucher-Osborn, Gniewomir Zajączkowski

Zdjęcia / Photo: Marcin Bartosiewicz, Krzysztof Bielawski, Anna i Tomasz Dębowski, Monika Krawczyk, Marek Lipiński, Dariusz Lipowski, Roman Łyko,
Tomasz Przywoźny, Ewelina Sadowska-Dubicka, Paweł Saran, Robert Sikora, Monika Zaręba, MaKa-commonswiki.

Projekt i skład / Graphic design: Marta Narocka-Harasz, Andrzej Harasz

ועד הקהלות היהודיות בפולין
Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich w Polsce
The Union of Jewish Communities in Poland

**FOUNDATION FOR
THE PRESERVATION
OF JEWISH HERITAGE
IN POLAND**

**FUNDACJA
OCHRONY
DZIEDZICTWA
ŻYDOWSKIEGO**

www.fodz.pl

www.fodz.pl

www.zamosc.fodz.pl

www.pamiec.fodz.pl